

Brno 10.4. 2007

- „Dítěti můžeme říci dvěma způsoby, co je slepý člověk. Můžeme mu říci, že slepý člověk je člověk, který nevidí. Nebo mu řekneme:“Zavři oči a pokus se najít cestu z místnosti.“ Tento druhý způsob je tvořivá dramatika.“
-

Brian Way

Dramatická výchova

Eva Machková: „Dramatická výchova je učení zkušeností, tj. jednáním, osobním, nezprostředkovaným poznáváním sociálních vztahů a dějů, přesahujících aktuální reálnou praxi zúčastněného jedince. Je založena na prozkoumávání, poznávání a chápání mezilidských vztahů, situací a vnitřního života lidí současnosti i minulosti, reálných i fantazií vytvořených. Toto prozkoumávání a poznávání se děje ve fiktivní situaci prostřednictvím hry v roli, dramatického jednání v situaci. Je to proces, který může, ale nemusí vyústit v produkt (představení). Cíle dramatické výchovy jsou pedagogické, prostředky dramatické.

Josef Valenta: „Dramatická výchova je systém osobnostně sociálního učení, tedy systém, v němž se navozují specifické situace, jejichž prostřednictvím se ožívují procesy socializace, které v tomto případě nejsou „životně náhodnými“ procesy, ale procesy naplánovanými učitelem.“

Jaroslav Provazník: „Dramatická výchova je:

- jeden z pěti **oborů estetické** výchovy (vedle výchovy literární, výtvarné, hudební a pohybové),
- **výchovná disciplína**, která využívá některých prostředků a postupů divadelního umění,
- **učení** především přímým prožitkem a vlastní zkušeností v jednání, nabývání životní zkušenosti tím, že hledáme řešení nastoleného problému (situace) nejen intelektem, ale i intuicí se zapojením těla a emocí.

- Silva Macková:
- “ Učení se přímým prožitkem, vlastní zkušeností při jednání. “

Pavlovská M.: „Dramatická výchova je pedagogickou disciplinou, která v procesu učení klade důraz na jednání a aktivitu, využívá přímého prožitku a vlastní zkušenosti v jednání, úzce souvisí s dramatickým uměním, neboť využívá jeho prostředků a postupů k splnění svých cílů, tzn. vychovat člověka kulturního, tvořivého, vnímavého, citlivého, empatického, schopného kontaktu a slovní i mimoslovní komunikace, člověka, který se umí orientovat v běžných i méně běžných životních situacích a mezilidských vztazích, který se umí rozhodovat a jednat svobodně a zároveň odpovědně.“

Využití DV ve škole

- 1. Jako **volitelný** samostatný předmět je zařazena od 1. ročníku.
- 2. Jako **metoda** práce je nejčastěji využívána v literární výchově, v českém i cizím jazyku, v prvouce, vlastivědě, dějepisu, zeměpisu, rodinné výchově, občanské výchově, lze ji však využít i v matematice, fyzice apod. Využívá se především při těch tématech, které se týkají konkrétního lidského jednání a chování, anebo které můžeme do mezilidských vztahů a situací převést.
- 3. Jako pedagogický **princip** ji využívá většina pedagogů 1. st. ZŠ, neboť umožňuje využití hry jako přirozeného způsobu získávání nových poznatků a zkušeností.

Na středních školách se můžeme setkat s dramatickou výchovou

- jako povinným předmětem na středních pedagogických školách a pedagogických lyceích
- jako volitelný předmět si ji mohou zvolit na gymnáziích, která ji zařadila do svého vzdělávacího programu. Spíše se však na tomto typu školy využívají některé její metody, techniky a prostředky v rámci osobnostní a sociální výchovy, jež se často vyučuje pod názvem „Základy společenských věd“, „Komunikace“, „Etická a společenská výchova“.

Mimoškolní (zájmová) dramatická výchova

- V zájmové činnosti se dramatická výchova uplatňuje:
- v literárně dramatickém oboru základní umělecké školy,
- v divadelních, loutkářských a recitačních souborech,
- v dramatických kroužcích na školách, v Centrech volného času, v klubech a institucích určených dětem a mladým lidem sociálně, fyzicky, smyslově a mentálně handicapovaným.

Cíle v dramatické výchově

1. V rovině dramatické:

- dovednosti v dramatické oblasti (hra v roli, výstavba celku, výrazové prostředky)
- vědomosti o divadle (historie, teorie, dramaturgie)

2. V rovině sociální:

- struktura, dynamika vztahy skupiny, kooperace
- poznávání života, světa, lidí

3. V rovině osobnostní

- psychické funkce (pozornost, vnímání, myšlení, komunikace, emoce, vůle)
- schopnosti (inteligence, tvořivost, speciální schopnosti) a příslušné dovednosti
- motivace a zájmy
- hodnotový žebříček, postoje.

Základní metoda DV – dramatická hra

- Podstatou dramatické hry je hra v roli, kterou můžeme dále členit na:
 - hru v situaci (simulace)
 - alteraci
 - charakterizaci.

Dva směry DV

1. Linie výchovná
2. Linie divadelní

Směry v DV

1. Playmaking (USA, Winifred Wardová)
2. Theatre games (USA, Viola Spolinová))
3. Child drama (VB, Peter Slade)

DV v ČR

1. Šedesátá léta – vytváření metodiky oboru, DV se využívala v zájmové oblasti
2. Osmdesátá léta – prohlubování metodiky, DV je povinným předmětem na pedagogických školách, využívá se v MŠ
3. Devadesátá léta – DV se dostává do škol s programem OŠ, studuje se na PdF, na JAMU v Brně a DAMU v Praze.
4. Začátek 21. století – období terminologické

Děkuji za pozornost.

